

**ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Бурхантын гудамж-1, 14 дүгээр баг, Дархан сум,
Дархан-Уул аймаг, 45059,
Утас: 7037-3089, Факс: (976) 7037-3089
Цахим шуудан: darkhanuul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2024.07.08 № 302

танай 2024.06.20-ны № 01/53 -т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 5.4-т заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд орон нутгийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцох "Иргэний зориг ногоон нам"-ын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Орон нутгийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцох нам, эвсэл болон бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцоо, судалгааг гарган хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага нь орон нутгийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцох "Иргэний зориг ногоон нам"-ын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Төрийн аудит. Тулгуур зарчим, MNS 6817-6:2020 Төрийн аудит, Нийцлийн аудитын зарчим, MNS 6817-8:2020 Төрийн аудит, Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны

009080443

төсвийн төсөөллийн тухай хууль, холбогдох байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

Дүгнэлт

“Иргэний зориг ногоон нам”-ын орон нутгийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрт тусгасан зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

“Иргэний зориг ногоон нам”-ын мөрийн хөтөлбөр (3.хуудас)-ийг хавсаргав.

Хувийг: “Иргэний зориг ногоон нам”-д

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

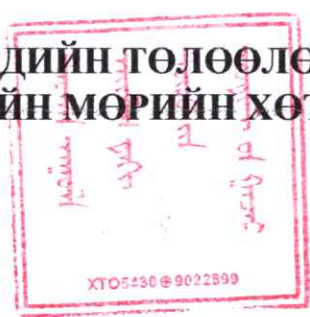
Ш.МӨНХБАЯР

ИРГЭНИЙ ЗОРИГ НОГООН НАМ

**АЙМАГ, СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
СОНГУУЛИЙН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Дархан Уул аймгийн Орон нутгийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр

Оршил

Дархан Уул аймагт орон нутгийн сонгуульд Иргэний Зориг Ногоон нам тогтвортой хөгжил, эдийн засгийн сэргэлт, нийт оршин суугчдын нийгмийн сайн сайхан байдлыг хангахад чиглэсэн цогц мөрийн хөтөлбөрийг танилцуулж байна. Бидний алсын хараа бол шинэлэг, хүртээмжтэй бодлогоор сорилт бэрхшээлийг шийдвэрлэхийн зэрэгцээ өөрийн өвөрмөц давуу талаа ашиглаж, цэцэглэн хөгжсөн, эрч хүчтэй аймгийг бий болгох явдал юм. Бид Дархан Уул аймгийн гэрэлт ирээдүйн төлөө ажриллахдаа ил тод байдал, олон нийтийн оролцоо, байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагааг эрхэмлэнэ.

Цэгдүгээр бүлэг: Тогтвортой хөгжил ба ногоон хөгжил

1.1 Сэргээгдэхгүй эх үүсвэрээс хараат байдлыг багасгахын тулд нар, салхи, усан цахилгаан станцын төслүүдийг бодлогын хүрээнд дэмжинэ.

1.2 Ногоон байгууламж, нийтийн цэцэрлэгт хүрээлэн, хог хаягдлын менежментийн систем зэрэг байгальд ээлтэй дэд бүтцийн төслүүдийг хөгжүүлнэ.

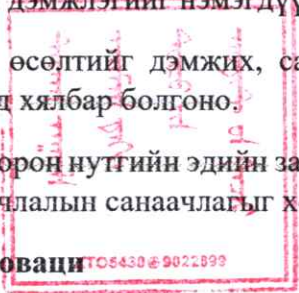
1.3 Тогтвортой туршлага, технологийг нэвтрүүлсэн орон нутгийн бизнесүүдэд урамшуулал, дэмжлэг үзүүлнэ.

Хоёрдугаар бүлэг: Эдийн засгийн сэргэлт

2.1 Орон нутгийн тариаланчид, малчдад татаас олгох, сургалт явуулах, хөдөө аж ахуйн орчин үеийн технологид нэвтрэх замаар дэмжлэгийг нэмэгдүүлнэ.

2.2 Жижиг, дунд үйлдвэр (ЖДҮ)-ийн өсөлтийг дэмжих, санхүүгийн тусламж үзүүлэх, сургалтын хөтөлбөр, зах зээлд нэвтрэхэд хялбар болгоно.

2.3 Аялал жуулчлалын жуулчдыг татах, орон нутгийн эдийн засгийг нэмэгдүүлэх зорилгоор эко аялал жуулчлал, соёлын аялал жуулчлалын санаачлагыг хөгжүүлнэ.

Гуравдугаар бүлэг: Боловсрол ба инноваци

3.1 Сургуулийн засвар, барилгын ажилд хөрөнгө оруулалтыг дэмжиж, бүх хүүхдийг чанартай боловсролд хамруулахыг эрхэмлэнэ.

3.2 Залуучуудыг орон нутгийн хөдөлмөрийн зах зээлд тохирсон ур чадвар эзэмшүүлэх мэргэжлийн сургалтын төвүүдийг байгуулахыг дэмжиж ажиллана.

3.3 Гарааны бизнес, технологийн дэвшлийг дэмжинэ.

Дөрөвдүгээр бүлэг: Эрүүл мэнд, нийгмийн үйлчилгээ

4.1 Эрүүл мэндийн дэд бүтцийг сайжруулж, бүх оршин суугчид чанартай эмнэлгийн үйлчилгээ авах боломжтой болгоно.

4.2 Бүс нутгийн эрүүл мэндийн нийтлэг асуудалд анхаарлаа хандуулсан эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх хөтөлбөрүүдийг эхлүүлнэ.

4.3 Ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй, эдийн засгийн хомсдолд орсон иргэдэд нийгмийн үйлчилгээг сайжруулж, дэмжлэг үзүүлнэ.

Т К 52 1127

Тавдугаар бүлэг: Дэд бүтэц, тээвэр

5.1 Аймгийн доторх болон зэргэлдээх бүс нутгуудтай холбогдох авто замын сүлжээ, нийтийн тээврийн системийн шинэчлэлийг дэмжинэ.

5.2 Бүх ард иргэдийн ундны цэвэр ус, зохих ариун цэврийн байгууламжийн хүртээмжийг хангах.

5.3 Аймгийн хэмжээнд интернетийн найдвартай холболтыг хангах дижитал дэд бүтцийг сайжруулна.

Зургадугаар бүлэг: . Байгаль орчныг хамгаалах

6.1 Аймгийн ойн сан бүхий газрыг хамгаалах, нөхөн сэргээх, ойн хомсдолтой тэмцэх, биологийн олон янз байдлыг дэмжих хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

6.2 Агаарын бохирдлыг бууруулах арга хэмжээ, тэр дундаа үйлдвэрийн утааны зохицуулалтыг чангатгах.

6.3 Орон нутгийн усны нөөцийг хадгалах, хамгаалахад чиглэсэн усны тогтвортой менежментийн туршлагыг хөгжүүлэх.

Долоодугаар бүлэг. Олон нийтийн оролцоо ба засаглал

7.1 Нутгийн удирдлагын үйл ажиллагааны ил тод, хариуцлагатай байдлыг дэмжинэ.

7.2 Иргэдийн байнгын уулзалт, зөвлөгөөнөөр шийдвэр гаргах үйл явцад олон нийтийн идэвхтэй оролцоог дэмжинэ.

7.3 Залуучууд, эмэгтэйчүүдийг чадавхжуулах, олон нийт, эдийн засгийн үйл ажиллагаанд тэдний идэвхтэй оролцоог хангах хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлнэ.

8. Соёлын өв ба өвөрмөц байдал

8.1 Аймгийн соёлын өв, уламжлал, хэлийг хадгалж хамгаалах, сурталчлах санаачлагыг дэмжинэ.

8.2 Урлагийн илэрхийлэл, соёлын солилцоог дэмжсэн соёлын төв, хөтөлбөрүүдийг бодлогоор дэмжинэ.

8.3 Дархан Уул аймгийн өвөрмөц онцлогийг алдаршуулах, аялал жуулчлалыг татах соёлын наадам, арга хэмжээг зохион байгуулна.

Дүгнэлт

Дархан Уул аймгийн орон нутгийн сонгуульд дэвшүүлэх манай мөрийн хөтөлбөр нь тогтвортой, эдийн засгийг сэргээх, нийгмийн сайн сайхан байдлыг хангах, соёл урлагаа хадгалан үлдэх зарчмыг баримталсан. Бид ногоон хөгжилд хөрөнгө оруулалт хийж, боловсрол, эрүүл мэндийг сайжруулж, дэд бүтцийг сайжруулж, ард иргэдээ татан оролцуулснаар цэцэглэн хөгжиж буй аймгийг бий болгож чадна гэдэгт бид итгэдэг. Бид хамтдаа хөгжил цэцэглэлт, инноваци, байгаль орчныг хамгаалах бодлого зэрэгцэн орших ирээдүйг бүтээж чадна. Бид илүү гэрэл гэгээтэй, илүү ногоон, илүү хүртээмжтэй маргаашийн төлөөх энэхүү аяныг эхлүүлэхэд та бүхний дэмжлэг, оролцоо маш чухал юм.

ИЛЭГ
Н
О
Э
А
АТ